

A Társaság

Esterházy Pál gróf

tart. százados a 7-es huszárezredben. Hősi magatartásáért a Signum laudis kitüntetést és a II. oszt. vaskeresztet kapta. Junius 26-án az északi harctéren hősi halált halt. Streliszky felv.

LOHR MÁRIA · KRONFUSZ

Gyár és fő-üzlet: Budapest,
VIII., Baross-utca
85.

A főváros első és legrégebb
csipketisztító-, vegytisztító és
kelfestőgyári intézete ala-
pitva 1867. évben

Telefon József 2-37
Fiókok: II., Fő-utca
27., IV., Eskü-ut 6,
Kecskeméti-utca 14,
VI., Andrassy-ut 16,
VI., Teréz-körut 39
V., Harmincad-u. 4,
VIII., József-körut 2

Nyári divat

és mosókelmék, kizárólagos ujdonságok!

≡ Jutányos és szabott áron ≡

ÁRVAY JÁNOS ÉS TÁRSA

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

áruosztályában

BUDAPEST, V., BÉCSI-UTCA 9. SZÁM.

A Jársaság RÉSZÉRE HIRDETÉSEK FELVÉTE-
NEK A LAP KIADÓHIVATALÁBAN:
RITZ-SZÁLLÓ, BUDAPEST.

Racz Daniel

Budapest,
IV., Kegyő-utca 2.

A BIKSZÁDI VIZ

szerencsés vegyi összetételénél fogva hatásában
felülmulja a gleichenbergi, emsi, seltersi vi-
zeket. Ideálja a lugos-sós ásványvizeknek
s igazi gyógykincs a szenvedő em-
beriség számára. Idült hurutos
bántalmak, vesekő, angol-
és görvélykór pompá-
san orvosolhatók
vele.

Kitűnő asztalviz.

Kitűnő asztalviz.

Magyar Mosógépgyárművek

r.-t. * Budapest, IX., Dandár-utca 23.

Különleges gyártmányok: Teljes gőzmosódaberendezések, kézi- és erő-
üzemre. Herkules teknős kalanderek. Mosógépek. Vasalógépek. Centrifugál-
gépek. Szárítókészülékek. Fertőtlenítők stb., továbbá mozgó gőzmosóda.

Illusztrált prospektusok és tervezetek ingyen. Telefon József 6-41.

„DANDÁR” MINIRGŐZMOSÓDA üzemben, saját gyártelepünkön.

SZLIÁCS: nőibetegségek, idegbajok és
vérsegenység gyógyfürdője

Természetes melegségű szénsavdus
vasas gyógyfürdő Zólyomgyében

Évad: május 15-től szept. 30-ig

Ez idén is jó vasuti összeköttetés

Háboruban résztvett tisztek és katonák
részére nagy kedvezmény

Felvilágosítást a fürdőigazgatóság ad.

LITTKÉ

Casino
for England
Cremant Rosé
Sport

A Társaság

SZÉPIRODALMI ÉS KRITIKAI HETILAP

A PARK-KLUB, AZ URI-KLUB, A GOLF-KLUB, A MAGYAR UNIO-KLUB ÉS A POZSONYI URI-KLUB HIVATALOS LAPJA

FŐSZERKESZTŐ: DOBAY ISTVÁN DR. – TÁRSSZERKESZTŐ: SZÉNÁSY SÁNDOR DR. EGYETEMI MAGÁNTANÁR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, RITZ-SZÁLLÓ. – TELEFONSZÁM: 60-88.

II. évf.
27-dik szám.

Előfizetési árak: egy évre 18 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor. Egyes szám ára 40 fill.

Budapest,
1915 július 8.

TÖRTÉNELMI NEVEK

viselői, milliók birtokosai, főurak, a kiket rang és mód egyaránt magasra emelt, egymásután hanyatlanak le dicső halállal a becsület mezején. *Esterházy* Pál gróf, Pápa örökös ura, a mosolygósan fiatal ifju *Széchenyi* Alajos gróf, a hatvanéves *Zichy* Miklós gróf és *Wenckheim* Béla gróf alig egy hét leforgása alatt estek el a csatatéren. Mi készítette őket arra, hogy ne kényelmes itthoni szolgálattal rójják le a haza iránt való kötelességüket, hanem a szívük vérért vigyék a szent oltárra s egy sorban küzdenek a névtelenekkel? Mi birta rá őket, hogy kórházak és irodák békés munkája helyett a golyózáport, az ágyuk koncertjét keressék, a hol bő aratása van a demokrata halálnak? Óh, sok mindent lehetne még kérdezni, sok mindenben lehetne tépelődni, hogy miért kellett ennek így történnie, de száz meg száz kérdésre is csak az volna az igazi válasz: hű hazafiak voltak mindnyájan. Mert hazafiság is kétféle van. Az egyik becsületes, kötelességtudó, melyet nem érhet gáncs, de a mely bizonyos kereteken túl nem beszélget magáról. Az egyik csöndes, tiszta tüzzel ég, de lobogó lángra nem gyullad soha. A másik nem éri be a becsületes kötelességteljesítéssel. Nem csak engedelmes, hanem hű hazafi akar lenni, a ki hűségében nemcsak önzetlen, hanem önfeláldozó, a ki nemcsak élni, hanem meghalni is akar azért a földért, a melyen született.

Ez a honfihűség vitte a veszedelmek forgatagába, az ellenség gyilkos fegyvere elé ezt a négy magyar mágnást, a kiknek hősi halála a főuri családok egész sorát borítja gyászba. Ez a honfihűség értette meg velük, hogy nekik, a kiknek a sors kegyelme oly bőven osztott e szép ország gazdag ajándékaiból, nem szabad megalkudniok önmagukkal. Érezték, hogy ott a helyük a rajvonásban, a nép egyszerű fiai között s hogy ott, a harcok mezején egymás mellett kell lennie urnak, parasztnak egyaránt. Hiába beszélt volna nekik bárki bármit is, nem tudták másként elképzelni, nem tudtak elfogadni más megoldást.

A hatvanéves *Zichy* Miklós... Az ember szive túlárad az örömtől és a fájdalmas büszkeségtől, a mikor az öreg *hadí önkéntes* alakját földézi. Ő már igazán nyugodt lelkiismerettel maradhatott volna itthon és mégis elment. Elment mint őrmester virágos, fiatalos

kedvvel, lobogó lélekkel és alig várta, hogy harcra kelhessen az ellenséggel. És alig ért a frontba, már elesett.

A végzet mostoha volt hozzá: nagyon is hamar homlokára fonta a hősök legszebb babérkoszoruját. A ravatalra mint főhadnagy került *Zichy* Miklós, de a *hadí önkéntes* jelző annyira méltó a hatvanéves grófhhoz, hogy meg tudjuk érteni a gyászjelentés büszke egyszerűségét.

De büszkébb senki sem lehet az elesett öreg katonára, mint a haza. Klió örök időkre följegyezi Magyarország aranykönyvébe a *Zichy* Miklós gróf nevét, a ki elment mint őrmester, visszajött mint főhadnagy és megtért őseihez, mint tisztaszivű hős...

Pápa és Ugod örökös ura, a daliás *Esterházy* Pál gróf fokossal verte véresre a muszka koponyákat. Bátor volt mint egy oroszlán, erős mint Herkules és szivvel-lélekkel hű hazafi. Ő igazán elmondhatta: Büszke magyar vagyok én... És tudta, hogy egy büszke magyar főúr mivel tartozik a hazájának. És leróta a tartozását és a mikor utolsót sóhajtott, az lehetett az utolsó gondolata, hogy békével hal meg, mert szüksége volt rá a hazának.

Igy gondolkozott s így halt meg a két ifju: *Széchenyi* Alajos és *Wenckheim* Béla grófok is. És így halnak meg ezren és ezren a legjobb családok gyermekei, a kik eldobják maguktól a kényelmet és halni mennek a csataterre, mert érzik, hogy szüksége van rájuk a hazának. Így aztán, de csakis így, meg lehet érteni ennek a diadalmas tavasznak csodás történetét, így föl lehet fogni ésszel, hogy miképp terem a magyar virtus és mint érleli meg a végső győzelem forró nyarát. A hol ilyen egyek a haza fiai a küzdelemben, a hol ilyen szent láng lobog a szivekben, ott még külobm csodák is történhetnek.

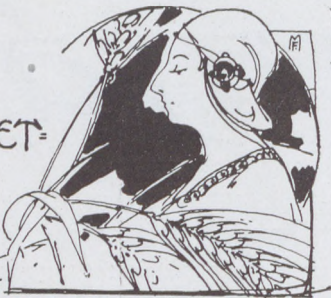
A végső diadal el nem maradhat. Győzni fogunk és felmagasztosul a háromszínű zászló. De addig még hány nemes sziv hül ki, hány erős kézben merevedik meg a kard, hány szem siratja színét-lángját a magyarnak! Óh büszke könnyek ezek s a halvány, fájdalmas arcok, a melyeken végigperregnek, újra kipirulnak a boldog, győzelmes Magyarország rózsás hajnalán.

Nádasdi Baán Achilles.

RUTH

DAPKELETI TÖRTÉNET

ÍRTA:
LÁZÁR ISTVÁN
ILLUSZTRÁLTA:
MÁRTON FERENC 1933

II.

„Amit Ő cselekszik, az szent és jól van . . .“

Máhlon és Kiljon kutat ásott a pusztá másik végén. Negyednapja keresték a vizet, beástak tiz singnyit, de nem találtak erre. Fáradtan pihegtek lent, a gödörben.

— Azt mondom, hagyjuk abba, — szólt Kiljon, — nehéz ez a munka, s látom, hiábavaló!

— Minek kezdenénk új gödröt? — felelte Máhlon. — Itt a föld köves s a vizér mélyen fekszik, de, meglátod, sikert hoz a fáradozásunk.

Kiljon megtörölte verejtékes homlokát.

— Elfáradtam, édes bátyám.

— Ül le, testvér, s pihenj egy kicsit.

Kiljon restelte.

— Ül le csak bátran, én ások, míg pihensz; van erőm . . .

Neki feküdt a köves talajnak, nagy ereje volt, s csákánya alatt porrá ment a kő. Nehéz ásója tompán csengett a kavicsos földben, ásott vagy két araszt, aztán letette a szerszámot s odaült Kiljon mellé, ki röstelkedett egymagában.

— Elimélek atyánk gyenge mezőt választott, ugye, Máhlon? Nem elég a fű, vizünk sem igen van. Jobb lett volna, ha ott marad Júda városában, Bethlehemben . . .

Máhlon elmerengett.

— Elimélek atyánk — áldassék emléke — tudta, hogy mi'csinál. Akkor nagy éhség volt a Sós-tó tulsó partján, az elől menekült. Igaz, hogy szűk a mezőnk, s vizünk is kevés van, de azért szeretem ezt a földet, mert ez a szomoru moáb-tartomány adta nekem Ruthot, az én kedves és jó feleségemet . . .

— Ruth nagyon jó asszony, — bólintott Kiljon. — Én sem panaszkodom feleségemre, de már Ruthnak nincsen párja . . .

Máhlon az öccsére nézett.

— Orpa, a te feleséged is kedves és jó asszony. Olyan fekete szépet az ember ritkán láthat. Olyan sötét sűrű szeme van, mint valamely ragyogó csillag. Örvendj, Kiljon!

— Én örvendek, bátyám. Csakugyan szép a feleségem s boldog vagyok. De azt sem bánám, ha egy kicsit csunyább volna, úgy futnak utána a moáb legények . . .

— Ne féltsd Orpát. Nincs, miért. S különben is ott van Naómi, a mi anyánk, ő megőrzi, ha kell . . .

— Egy kicsit házsártos ez az Orpa, — jegyezte meg Kiljon. — Olykor még nekem is visszazól, pedig én az ilyen csufságért haragszom . . .

— Futó szellő az egész, — mosolygott Máhlon, — jól esik egy kicsi asszonyszó az ember fülének; csak meg ne bántson. Orpát tisztelem, mert még egy nagy erénye van: szereti anyánkat . . .

— Szeretheti, mert Naómi áldott lélek. A jó és okos asszony férje anyjában önmagát tiszteli. Nem becslöm én az olyat, ki az ő napát nem szívelheti . . .

Máhlon bólintott.

— Egyőnk sem vallana szegyet a feleségével, ha nyájainkkal visszaköltöznénk a szülőföldünkre. Te, Máhlon? Gondoltál-e valaha ilyenfélét? Engem nem egyszer gyötör a vágy, hogy hazatérjek Elimélek atyánk örökébe . . .

Máhlon, az erős, elgondolkozott és mélyet sóhajtott.

— Elimélek öröke épségben vagyok Jэрákh kezén, ki Elimélek atyjafia volt. Ez a Jэрákh istenfélő, takarékos ember s javainkhoz bizonyosan még többet szerzett. A mi vagyon, annak fele az övé, fele a miénk.

Kiljon szeme örömben ragyogott.

— Jó leelő van Gédor közelében s elég is volna nyájainknak, ha hazaköltöznénk!

Borongás támadt Máhlon homlokán.

— Én jó szívvvel mennék, de feleségeink moábíta lányok, s nekik is kedves az ő tartományuk. Azt gondolom, hogy sirnának és busulnának, ha elvinnők innen . . .

— De ha nem lesz vizünk, mitévők legyünk? Akkub, a kié az Arnon patakmente, nekünk hatalmas ellenségünk, s nem engedi, hogy az ő földjén itatni tereljük a nyáját . . .

Máhlon fölállt.

— Addig ásunk, míg vizet találunk!

Négy erős cserfadeszka tartotta odafent a kihordott földet. Mégis vagy két maréknyi az egyik szegletből a kutgödörbe omlott. Máhlon fölpillantott.

— A cserfakötést meg kell, hogy erősítsük, mert lám, omladoz a föld. Jókor reggel megcsináljuk . . .

Csákány döndült, ásó nyiszogott.

— Nincs viz . . .

— Majd leszen!

— Félek, hogy kikacagnak a szomszéd pásztorok.

— Ruth nagyon jó asszony, — bólintott Kiljon.

— Könnyű nekik, van vizük. Nem hogy kacagnának, de irigykedni fognak, ha maguk között beszélgetnek: lám, ez a Máhlon és Kiljon még a földet is kényszeríti, ha nem akar vizet adni! Öcsém, a ki mélyen ás az ő életében, az a boldogság forrását megtalálja . . .

— Hiszem, bátyám.

Egy kicsi föld ismét a nyakukba hullt.

— Egyért szomorodom, óh Máhlon, — sóhajtott Orpa ura, — de nem mindig, csak néha, különösen akkor, ha a mi egy Istenünk áldását érzem . . .

Hogy s hogy lehet az, bátyám, hogy Adonai nem adott nekünk bár egy gyermeket?

Máhlon megrezzent.

— Elnézem ilyenkor a porban játszó fiúcskákat s kicsordul a könnyem . . . Vidám kiáltozásuk sebet üt a szívemen, s mosolyuk bánatba borít engem. Hogy szeretem a gyermeket! Ha nekem egy fiacskám volna, csak akkora, mint a tenyerem, bizonytal mondom, nem cserélnék boldogságot a mélek-vel, az új királyunkkal, pedig neki temérdek kincse van . . .

Máhlon szomorúan hallgatott.

— A tehetetlen fák is rügyet vetnek, csak az ember fia nem . . . Panaszkodtam Orpának, nem is egyszer, s megharagudott és napestig sirdogált. Óh, ha nekem kicsi fiam volna! Atyámuram emlékére Eliméleknek neveztetném . . . Hátamon vinném, térdemen táncoltatnám s mind neki adnám a legszebb báránycskákat . . .

— Bizony, más a ház, hol gyermekszó csicsereg . . . — sóhajtotta Máhlon. — De ne bánts a feleségedet . . .

Kiljon ránézett mereven.

— Hiszed-e, bátyám, a mit mondok? Adonai büntet minket, hogy moábita lányokat vettünk feleségül!

Összenéztek.

— Hallgass! — szólt Máhlon dorgálóan. — Mit zúgolódsz! Adonai utjai kiszámíthatatlanok. A mit Ő cselekszik, az szent és jól van . . .

Fent, a kutgödör tetején megmozdult az egyik cserfadeszka, fölemelődött, mintha vihar tépte volna ki. Sárgás-barna földzuhatag indult, s a tulsó cser-deszka szélénél, az örvénylő porfátyolon át megjelent egy dühbe torzult, sötét emberarc.

— Bakbakkár! . . .

Reccsent a cser, sötét robaju földgörgeteg zúdult alá s tompa dörgésében elhalt a jalkiáltás, mint az erőtlen méhdongás. Omlott a por, zürrögött a kavics, aztán csend. — — A terebinthusok mélán susogtak, a rubintsávok a mennyégen megfakultak s a nap leszállt a látóhatár mélyén, az emorreusok földjén tul, valahol a Beerseba pusztája felé . . .

(Folyt. köv.)

Az északi harctéren : Csata után összegyűjtik a hadizsákmányt.

UJ NÓTÁK.

1.

*Ketten vagytok a szívemben:
Te, meg a búbanat —
Gyere vissza, így egyedül
Meghalok utánad.
Nincs már büszkeségem,
Nem tudok csak sírni-ríni, —
Szeretnék rimánkodva
Ujra visszahívni.*

*Ha megjöttél, a szívemre
Borulj ide szótlan,
A mi ott ég a lelkedben,
Mondjad el egy csókban.
Elfelejték sírni . . .
Ujra éled szívem-lelkem,
Gyere vissza, gyere vissza
Egyetlen szerelmem.*

2.

*Visszacseng egy asszony neve —
Haldoklik a lelkem vele.
Őszidő jár arra fele . . .
Nem érkezik a levele.*

*Azt hiszik, hogy elfeledtem,
Emlékét is eltemettem;
Azt hiszik, hogy elfeledtem . . .
Mert nem tudják, hogy szerettem.*

3.

*Nagy a vígság tinálatok,
Csupa derű a házatok —
Lenn járok az utcasorba',
Lehallik egy öreg nóta.*

*Ezt a nótát én daloltam,
Amikor még boldog voltam;
Álmodozva rólad ítam,
A lelkemet belesírtam.*

*— Hej, csak épp' ezt ne dalolnád
Ezt a szegény, öreg nótát —
Tán a könnyem sem omolna
Ide lenn az utcasorba . . .*

4.

*Elkerült a jó szerencse világeletemben,
Mindig azok bántottak meg, a kiket szerettem;
A jó barát, a szép leány, mind elpártolt tőlem,
Volt a kiben biztam, hittem,
Hajh, ne verje meg az isten! . . .
Milyen nagyon csöndes ember lett már én belőlem.*

*Sokszor nagyon bánt az élet, — az Uristen látja . . .
Bánom is én! Rágyujtok a bojtos kis pipámra.
A kalapom egykedvűen a szememre vágom,
Egy szép szegfűt mellé tűzök —
Egy jó nótát elfütyülök . . .
Megleszek én már valahogy ezen a világon! . . .*

Farkas Imre.

Széchenyi Alajos gróf, a 7. honvédhuszárezred zászlósa, hősi halált halt az északi harctéren 1915. június 25-én.

Streliszky felv.

AZ A RONGYOS KABÁT ...

Irta FLATT ZSÓKA.

I.

Patrul ballagott keresztül az erdőn, négy emberi alak. Sötét árnyékuk eléjük vetődve imbolygott a fehér hószőnyegen, szuronyaik hidegen villogtak a holdfényben. Lépteik alatt ropogott a hó, fázva, hallgatva ballagtak. Meg se rezzenek, ha végigmenydörgött a tájékon a közeli ágyuk bömbölése, pedig egyre közeledtek a harc szinteréhez. Fásult közömbösséggel emelgették zsibbadt lábaikat, pedig a hogy kiértek az erdőből, már elesett bajtársak mellett vitt el az utjuk. Örmester Kovács összefogta mellén a köpenyét, szakadozott volt és belefujt a szél és végigborzongatta a hátát. A völgyben egyre sűrűbben feküdtek elcsendesedve, holtan a bajtársak. Örmester Kovács kémlelve nézegette őket, olyasvalakit keresett, kinek jó a kabátja, mert az övé keshedt volt és a szakadásain átjárt a szél...

— A zászlós ur, — mondta megtorpanva, — Fährnich Kemenes. — És megállott.

Megálltak mind a négyen. Fährnich Kemenes sárga arccal feküdt, üveges kék szemei üresen meredtek az égre. Kissé elhuzott ajka szélén aludt vér piroslott... Halott volt. Hanem a kabátja! Drága prémmel bélelt jó meleg kabát! Talán az édesanyja választotta Fährnich Kemenesnek, — gondolta Kovács, — mert hogy ilyen jó, meleg kabátot csak az édesanyja választhat az embernek!

A szél belekapaszkodott nyítt lebernyegének foszladozó szárnyába. Söhajtott egyet, ködös pára reszketett fel az ajkáról, azután letérdelt Fährnich Kemenes

mellé és szeretettel, vigyázva, remegő ujjakkal kezdte róla legombolni — a kabátot. Azután magára öltötte, a saját tépett köpenyegét pedig ráterítette Fährnich Kemenesre, — egy fenyőgalyat is metszett, azt a keblére helyezte — és szapora léptekkel megindult az emberei után.

II.

Örmester Kovács civilben művezető volt egy gyárban és esténként, a mikor hazament, a felesége várta, melegnézésű, félig gyerekasszony. Tiszta kis lakásuk fehérfüggönyös ablakában virágcserepek állottak glédában. Alig egyéves házaspár voltak még, a mikor kiűtött a háború, örmester Kovács felöltötte akkor még csak két csillagos zubbonyát, elbucszott a siró-rivó kis asszonyától és ment a többivel, virágos szalagos zászlók alatt a Kárpátok hóborított bérczeire ellenséget üzni. A nagy józsefvárosi bérkaszárnából, a hol laktak, elmentek mások is, ki muszka, ki meg rác ellen, örmester Kovács asszonya nem egyedül maradt árván! Multak a napok; jöttek a rózsaszínű kis levelezőlapok a táborból, örmester Kovács asszonya kipirultan ujságot a szomszédlakások asszonyainak:

— Győznek a mieink... Kétezer foglyot ejtettek... Örmester lett a férjem!

Egy napon aztán elmaradtak a híradások. Új harcok kezdődtek, nem igen volt lehetséges íráshoz való időhöz jutni. Kovácsné szíve összeszorult, riadozott a lelke és míg apró ingecskéket, főkötőket varrogatott egy eljövendő kis valakinek, égő, forró könnyecseppek futkostak halovány orcáján.

Olvadásos februári nap volt, az ereszről csorgott a víz, a nap belopakodott a nagy bérkaszárnya szürke falai mögé is... Kovácsné dalolva nyitotta ki az ablakát, szemben, egy emelettel lejjebb megpillantotta egy ismerősét, lekiáltott hozzá:

— Asszonyság! — meglássa, ma hirt hallok az uramtól. Róla álmodtam, azután meg, hogy milyen jó kedvem van máma!

Megtörülgette a virágcserepeket, kirázta a porrongyot, azután becsukta az ablaktáblákat és előszedte a varrnivalóit, a kis ingeket, az apró főkötőket, leült a horgolt terítővel letakart asztal mellé — egy tarka virágos cserépvázában mimóza-ág sárgállott előtte — varrogatni kezdett és álmodozott. Arra az időre gondolt, a mikor elszállt már ez a lidérces álom, mikor vége lesz a háborúnak és végigszáguld a világon a hír: megszületett a Messiás, — a Béke! — Mikor majd itt lesz megint, mellette az embere és élhetik a maguk csöndes, boldogságos kis életét — hármában. Ők ketten, meg a harmadik, a ki lesz. Eltűnődött: fiucska lesz-e, vagy leány?... Igazában fiut szeretett volna, de aztán észébe jutott, hogy a fiut elviszki katonának és azt gondolta, bár inkább lány legyen!

Halk kopogás riasztotta meg. Igazitott egy kicsit ruhája ráncain, hátrasimitotta a haját és érthetetlen felindulással, biborra gyult arccal felnyögött:

— Tessék!

Egy katona lépett a szobába. Egy sebesült harcos. A keze fehér pólyába volt kötözve és fekete kendőbe akasztva lógott a nyakában. A katona köszönt, aztán beszélni kezdett, akadozva, gyáván... aztán egy kis csomagot tett az asszony elé — és elment.

Kovácsné csak ült, ült a helyén, ölébe engedett kezei mintha ólommá váltak volna, a lába remegett, a szeme káprázott s a feje zugott, zakatolt. Remegő kézzel bontogatta széjjel az előtte heverő csomagocskát. Fénykép hullott ki belőle — a saját fényképe, egy ezüstdelű romontoir, egy levéltárca, benne leve-

lek, a miket ő irt a táborba, egyéb apróságok, a melyek az uráé voltak. Végül egy kis fura réztokocska, — egy cédulával a belsejében, — a cédulán az ura neve. Az ura *halál-cédulája* . . . Nem sirt. Halálos sápadtság fehérlett az arcán, lecsuklott a feje, nem tudott gondolkodni, nem tudta felfogni, megérteni, megemésztetni, mi történt vele.

Egy asszonyarc bukkant be az ajtón:

— Na, mi az, Kovácsné? Mit üzent az ura? — mert ugy-e, tőle jött az a katona? Tőle jött?

— Elesett az uram. — Szintelen, közömbös hangon mondta ezt és meg se mozdult ültéből, — fel se nézett . . .

III.

A józsefvárosi bérkaszárnya asszonyai nagygyűlést tartottak a mosókonyhában. Sűrű gőzpárába veszve suttoztak:

— Hiszen nem is sir! — Az a nagy fene szerelem! Nyalták, falták egymást, most meg: eltemetve, — elfeledve!

Ezt a könyvkötőné mondta, miközben egy kiselejtezett bádofazékkal vizet merített az üstből a teknőbe. Egy kis szeplős, szaporabeszédű asszony replikázott:

— Mindig mondtam én, nem igaz az a szeretet, a mit olyan igen fitogtatnak! — Az asszony: édes uram, — az ember: szivecském, lelkecském . . . aztán tessék: nem is sir . . .

Kovácsné valóban nem sirt. Könytelen szemmel kotort elő az ágy alól egy nagy barna skatulyát. Oszszehajtogatta, elsimitgatta a kicsi ruhákat, a szalagos pólyákat, belerakosgatta a nagy barna skatulyába, aztán visszadugta az ágy alá. Kinyitogatta a szekrények ajtaját, rendet teremtett és mikor elkészült mindennel, körülnézett bucsuzó tekintettel és kifelé indult. A küszöbön megállt még egy percre, visszaneézett, aztán becsukta maga mögött az ajtót és kilépett a keskeny vaskorlátos folyosóra. A szél belekapott a hajába,

sáppadt arcát körülrepkedték szőke fürtjei, kezei összekulcsolódtak, — állt, — figyelt . . . Aztán egyszerre nagy tompa zuhanás hallatszott; nagy lőtás-futás, zürzavaros lárma keletkezett lent. Ajtók csapódtak, sikolyok szálltak, papucsok csoszogása hallatszott. Később a mentőkocsi szirénája jajgatott bele az alkonyatba . . . Aztán jött a hullaszállító kocsi — és őrmester Kovács feleségét elvitték. A mosókonyhában az asszonyok döbent szemekkel meredtek egymásra és a könyvkötőné csalódva mondta:

— Pedig nem is sirt . . .

IV.

Őrmester Kovács behuzódott jól Fährnich Kemenes prémes kabátjába, oda-telepedett a kupé ablakához és nézte a vonat mellett elmaradozó tájéket. Ahóborította bérceket és gondolatban már ott-hon volt a virágcserepes ablaku, tiszta kis lakásban, az asszonya mellett. Nem is érezte, hogyan ég, sajog a keze, pedig ugyancsak fájt, — srappell-szilánk érte, le is tépett egy darabkát a hüvelykujja tövéből, — na, de legalább megpihen egy kicsit itthon, eleget kutyálkodtak azok a cudar muszkák ott a Kárpátok alatt . . .

Már látszott is Pest. Aztán megérkeztek, befutott

a sebesültszállító vonat a pályaudvarra. Könnyű volt elillanni a nagy tolongásban. Majd kiszakadt a szíve az izgalomtól, mig kijutott az üvegtető alól . . .

Belevágta magát egy bérkocsiba s mig a rozoga konflislovacska a Józsefváros felé kocogott, csak arra gondolt, mit fog szólni az asszony, ha egyszerre csak ott terem előtte?!

Megállt a kocsi a jól ismert ház előtt. Belépett a kapun. A viciné a lépcsőt sikálta és a mikor megismerte, kiejtette kezéből a sikáló rongyot és felsikoltott, mint a ki kisértetet lát.

A sikoltásra kinyillottak a lakások ajtai, megtelt

Zichy Miklós gróf a cs. és kir. 11. huszárezred hadi önkéntese, életének 59-ik évében, királyáért s hazájáért lelkesen küzdve, fiatal bajtársainak bátorságban és hazafiasságban páraflán példát adva, június 23-án Bukovinában hősi halált halt. Streliszky felv.

CAPHOCAL

GYERMEK-TÁPSZER

legtökéletesebb hizlaló, csonterősítő, fogzás lefolyását megkönnyítő csecsemő- és gyermek-tápszer. Egy eredeti doboz ára 3 kor. Mindenütt kapható.

a lépcsőház emberekkel, asszonyok állingálták körül Kovácsot. Kérdőjeles szemekkel meredtek rá, de nem mertek szólni.

Kovács szeme az asszonyát kereste, szinte jól esett neki, hogy nem látta a többiek között, biztosra vette, hogy fent van a lakásban és varrogat, öltöget... Már indult is felfelé... Valaki utját állta; Gerber volt, a könyvelő...

— Kovács ur, — mondta, — ne menjen fel!

— Hogy ne menjek fel? — ütődött meg Kovács, — Mért ne menjek?!

Gerber megismételte előbbi szavait, a kezét is megfogta Kovácsnak, úgy kérte:

— Ne menjen fel Kovács ur, — jöjjön be hozzám!

Kovács a fejét rázta:

— Dehogyan megyek, haza akarok menni — a feleségemhez!

— Nincs fent a felesége, Kovács ur, — kezdé Gerber, de elakadt a szava...

Kovács arca elfehéredett, valami nagyon rosszat gondolt, szinte beleszédült, felhördült:

— Hát hol van?!

És Gerber elmondta neki, hogy hol van. Elmondott neki mindent, — hogy tegnapelőtt temették...

Kovács csak hallgatta. — Nem hüledezett, nem ordított fel fájdalomában, a földet nézte, a bajuszát ráncigálta, az öklével beledörzsölt olykor a szemébe, bólintgatott:

— Az a rongyos kabát, — magyarázta, — mert-hogy elfelejtettem átrakodni azt a lim-lomot a Färnich Kemenes kabátjába...

Pap Dezső dr.,

2-es huszárfőhadnagy, 1914 augusztus óta előbb a galíciai, utóbb az orosz-lengyelországi harctéren szolgál. Vitéz magatartásáért legfelsőbb kitüntetésben részesült.

Pihenő egy galíciai majorban: dömsödi Hajós József ulánus-főhadnagy és Okolicsányi Károly huszárfőhadnagy.

SZÉP MAGYAR HUSZÁROK!

Hol volt, hol nem voltra hajlik a toll nyelve, régi meseszóra buzdul a beszéde s tán a betűje is keményebbre válik, míg a három harctér sok dicsőségének, soknyelvű hősöknek, hódolt városoknak, nagy csatamezőknek, várak erejének emlegetéséből eljut dicsérete a magyar huszárig.

Mintha mese volna, mintha mese szólna... lóratemett népről, szittyá vitézekről, izmos paripákról, nyereg alatt puhult hadi pecsenyéről, villogó szablyákról, lobogó mentékről, huszárgyerekekről, magyar vitézségről.

Mintha mese szólna... iszkálnak a frankok, pusztulnak a rácok, visszafutnak bátorságért a dóni kozákok s mint az Isten ostorai, mennydörgéssel, vilámlással, negyvennyolcunk haragjával köszörülik kardjaikat komisz muszka koponyákon a magyar huszárok.

Mintha mese szólna... Vagy muzsika lenne? Zeng a régi ének, fölrivall a »huj! huj!« halálvijjogással, acélpenge surrog, harci mén ficánkol, fölnyihog, meghorkan, patkós pata torpan, dübögő föld dobban, karabélytűz roppan, csákón golyó koppan... ó, az ég haragja zughat-e még jobban, mikor a futásnak bélyeges korbácsát, vagy a menthetetlen halálnak kaszáját — bármilyen pokoltűz zudul is le rájuk — megsuhintják jó kedvükben a magyar huszárok!

A magyar huszárok... falvak daliája, apák dicső multja, anyák büszkesége, lányok szemefénye, nemzetünk virága valamennyi köztük. Hogy is ne volnának hősök unokái, véráztatta róna sudaras törzsei, napégette síkság lángoló tüzei, nyughatlan kurucok harcoló vérei, ezeréves ország szent történetének ezer csatát vivő földtámadt hősei, zajló seregei, ellenség földjének vad zivatartjai, szép Magyarországnak első magyarjai!

Szép magyar huszárok! Egünk csillagai! Csaba vitézei! Repüljetekek végig a hadak mezőin, paripátok lába tiporja le a gatz, gyurja a bojtortját, alázzon a földig gőgös koponyákat s égő sziveteknek harcos dobbanása járja be a rozzant Európa földjét, hadd szálljon híretek hegyeinken által, vissza a róna s Duna-Tisza mentén hadd nyiljon még egyszer új tavasz virága, csillogjon boldogan anyátok szent könnye, várjon szerelmesen mátkáitok csókja, országot dicsősége, nagy lelkesedése s hulljon érdemjelek bősége reátok, jó magyar leventék, szép magyar huszárok! Finta Sándor.

Konstantinápolyi képek.

Horst van Setten félv.

KONSTANTINÁPOLYI ÉLMÉNYEK.

Irta DOBAY ISTVÁN.

A szelamlík. — Turc odja. — A magas portán. — Az Emden hőseinek ünneplése.

Konstantinápoly, 1915. június 3.

A szultán dolma-bagcséi téli palotájából a Yildiz-Kioskba költözött. Ma tartották ott az első szelamlíkot. Az óriás kiterjedésű, csodaszép ősi parkban, magas dombon épült palota alkalmasabb talán nyári lakásnak, a Boszporus partján álló hófehér Dolma-Bagcsé azonban sokkal szebb. Lépcsőit a tenger hullámai mossák. Ablakaiból a világ legszebb vizére, a Boszporusra nyílik a kilátás.

A Yildiz-palota közelében építette a mostani szultán trónjafosztott elődje, II. Abdul Hamid a *Hamidié-Moschéé*-t, melyben a nyári hónapokban a pénteki szelamlíkot tartják. Villamoson egész a hegy aljáig mehetünk, a honnan egy kanyargó műuton tíz perc alatt érzük el a Hamidiét. A szelamlík vesztett ugyan régi fényéből, V. Mohamed szultán nem vet oly nagy súlyt a személyével kapcsolatos szertartások pompájára, mint elődei, de azért ma is egyik legérdekesebb és leglátványosabb pontja a konstantinápolyi ünnepeknek a pénteki szelamlík. A Yildizhez vezető ut két oldalán kertekből színes dominóba öltözött, fátyolos, részben fátyol nélküli török asszonyok kandikálnak s kritizálják, dicsérik, szapulják (elvégre itt is asszony az asszony) a fölvonuló fogatokat, benszülötteket, idegeneket. A nyári meleg beálltával a sablonos fekete domino — mondjuk ruha — helyett világos szürke, kék-zöld, barna szövetekbe burkolóznak, úgy hogy nagy tömegben valósággal domino-báli látványt nyújtanak. Az átlátszó fátyol mögül nagy fekete szemük, finom arcélük sejtethető csupán. Minden tíz lépésre rendőr áll. A préműveges civils a kakizöld ruhába öltözött katonai rendőr. Ez utóbbiak arról ismerhetők fel, hogy diszes vállrojtot s mellükön fémből készült félholdat viselnek. A katonai rendőrnek igen nagy a hatásköre és tekintélye. Éjjel bejárvák a katonák részére tilos helyiségeket, felszólí-

tásukra a legmagasabb rangú tiszt is követni tartozik őket a legközelebbi őrállomásra.

A szelamlík alatt a mecsetben csak muzulmán alattvaló tartózkodhatik, még Goltz basa is, a ki hivatalból van jelen minden szelamlíkon, az ő és szárnysegéde részére fentartott külön fülkéből nézi a szertartást. Az idegenek csak a mecset udvarán állhatnak, a honnan azonban kényelmesen láttuk a fel- és elvonulást, a mi az egész szertartás leglátványosabb része.

Pont tizenkettőkor kezdődik s pont egy óraker végződik a szelamlík. A szultán érkezése elé kivonul a pirosruhás, ezüstsujtásos gárdacsapat, egy ragyogóan tarka formaruhába öltözött lovas század, egy tengerészcsapat, egy gyalogszázad, s valami négytízele katonabanda. Hatalmas lovaktól vont egyszerű fekete, nyitott hintón érkezik a szultán. Szalonkabátos kicsi alakja elvész a mély ülésű kocsiban. Magában ül, basái két oldalt gyalog kísérik a kocsit. A mai szelamlíkon a hadügyminiszter, Enver basa nem jelent meg, s így az első helyet a legidősebb basa, Széchenyi Ödön gróf foglalta el. A szultán távozásakor ő állt elsőnek a kocsifeljárója előtt. A szultán jóságosan int neki, kivülről csak Goltz basával vált egy-két szót. Pompás lovon diszruhás fullajtár lépdel az uralkodó kocsija előtt, mely lassan kanyarodik fölfelé s tűnik el néhány másodperc múlva a park fái között. Az utnak egy nyílásán látható még a fogatot, a kilátást azonban a gárda piros csapatja elzárja előlünk.

A tömeg széteszik s ki gyalog, ki fogaton siet a hegyről lefelé. A villamos állomásnál viszontlátom Széchenyi basát, együtt utazunk vissza a városba. Érdekesen mesél a régi szelamlíkokról s egyéb török ünnepekről. Sok mindent látott, sokféle változatban szemléli már negyvenegy év óta a török eseményeket az érdemes gróf. A mellét diszitő számtalan érdemrendjét nézem, mire csendes szerénységgel jegyzi meg, hogy már valamennyi török kitüntetés birtokában van. Legfőbb büszkesége azonban, hogy annyi török vihar között minden uralkodójának bizalmát meg tudta tartani. Ez pedig nem kis dolog Törökországban.

*

Karácsony Géza, a halkalii török gazdasági akadémia magyar aligazgatója bemutatott a stambuli Turáni

Konstantinápolyi képek:

I.

A Hamidjii az Arany Szarvban.

II.

Mouche-Partie : 1. Dohna gróf, 2. Roth bej, 3. Osman Sadi Pasha, 4. v. Puttkammerné, 5. Pangiri bej felesége.

III.

Az Arany Szarvban. Háttérben a tengerészeti minisztérium. A csolnakban Dohna gróf és Bleichröder báró ülnek. Bein Vilmos felv.

Társaság: a Turc Odja elnökének, *Hamdoullah Soubhi* bej-nek. Örömmel vettem megbizását a társaság legközelebbi csütörtöki estéjére.

Perából gyalog sétáltunk át a Galata-hidon s csak a tulsó oldalon ültünk kocsiba, egy öreg, nagyon öreg batárba. Este Sztambulba átmenni körülbelül annyit jelent, mint Pestről Budára, a várba utazni. A sztambuli részen fogadott kocsi féláron viszi el az embert, a tetemes hidpénz is elmarad s azonkívül biztosan eljutunk kitűzött célunkhoz, holott a perai kocsisok alig tudnak Sztambul sikátoraiban tájékozódni s ha csak magunk nem ismerjük ki magunkat s nem irányítjuk a kocsit, óraszámra kóborolhatnánk a szűk utcákban. Mert a nagy haladás dacára, a mit a török főváros az utóbbi hat év alatt tett, az utcák rendezését, rendes elnevezését még mindig nem tudták keresztülvinni. Egy óriás kiterjedésű város, melyben az utcáknak nincsen nevük s ha valamit meg akarunk találni, a főbb épületek szolgálnak csak utmutatásul. Például a Turc Odja a Bajezid-mecset közelében van, ennek környékén kell az üzletekben kérdezősködnünk, ha magunkra hagyatva akarjuk az utcát s az épületet megtalálni. Vonatkozó megjegyzésemre azzal felel a török, hogy ennek dacára mindenkit meg lehet találni s ők maguk sohasem gondolnak rá, hogy ez másképp is lehetne. Egy csendes, szűk utca falapoltája előtt áll meg kocsink. A lépcsőházon keresztül az udvarra jutunk, melynek közepén egy nyári aréna kinézésű épület áll. Kívül-belül minden fából. Este fél tíz óra. Az előadás már megkezdődött. Kihivatjuk Hamdoullah bejt, a ki örömmel üdvözlöl s a közönség sűrű sorai között fentartott helyünkre vezet. A csinos berendezésű színpadon hat orgonasip nagyságu nyolc-tizenkét éves leányka áll s finom vékony hangon régi turáni dalokat énekel. Valami kimondhatatlan szomorúság rejlik e nótákban. Mintha egy világszerte szétszórt népnek egymást kereső, hívogató, fájdalmas szavát hallanók. Percekig tartó tapssal köszöni meg a lányok igyekezetét a kizáróan férfiakból álló hallgatóság. A következő rövid szünet alatt érdeklődéssel vizsgálom a tágas nézőteret. Egy pipacsmező az egész, egyetlen fejet látok piros fez nélkül: egy hosszúszakállu urat, *Mosony* Lipót főtisztelendő, a ki a magyar miniszterelnökség megbizásából régi török magyar emlékek után kutat Sztambul öreg könyvtáraiban s irattáraiban. Állandóan török társaságban forog, megtanult törökül s máris néhány nagyértékű magyar okmányt fedezett fel. Felénk siet s mindvégig társaságunkban marad.

Azóta többször találkoztunk s sok becses felvilágosítást, utmutatást kap-

A galíciai harcokból: Egy Sacré Coeur-zárda temploma csata után.

Balogh Rudolf harctéri tudósítónk felv.

tam tőle. A műsor következő pontján egy örmény pap szerepelt, a ki szavalt, majd zongorakiséret mellett régi örmény pásztordalokat énekelt. Az est fénypontja azonban a török Petőfi, *Mehmed Emin* bej szereplése volt. Saját költeményeit adta elő óriás hatás mellett. Egy szót se értettünk persze előadásából, de az előadást követő tapsorkán sejtette, mily nagyszerű lehetett, a mit mondott. Végezetül mozgóképek következtek: tanulságosak, oktatók.

Ezt már inkább csak a fiatalságnak szánták, az idősebb urakat s minket magyarokat az emeleti terembe vezetett az elnök, a hol tea, kávé, sütemény várta a társaságot. Az asztalfőre Mehmed Emin bej ültették. Lehattunk vagy harmincan. Hamdoullah bej, az elnök, rövid kis beszédben, török nyelven mutatott be a társaságnak s aztán mellénk ült, hogy tolmácsunk legyen Mehmed Emin bejjel folytatott beszélgetésünkben. A poéta ugyanis csak török s arabs nyelven értett. Sokáig maradtunk együtt az érdekes társasággal, mely azt a Törökországot képviseli, a mely számot vetve önmagával, felismerte évszázados hibáit, szakítani akar dermedt multjával s hatalmas kvalitások birtokában előre tör, hogy mielőbb helyet foglalhasson az európai kulturá államok sorában. Minden jel arra mutat, hogy sokkal hamarabb fog ez most már bekövetkezni, mintsem azt Törökország ellenségei óhajtánák.

*

Gyalog jöttünk át Sztambulból. Kis lámpával lábaink elé világított s a zeg-zugos utcák, szűk sikátorok között nyugodt biztonsággal vezetett bennünket a kísérelül mellénk adott török gyerek. Az ezeregyj világában jártunk. A sűrű faráccsal fedett ablakok, az utcára

könyöklő kis török temető, öreg kőkutak, vasból vert csodaszép kapuk rácsa, régi török meséket juttattak eszembe. Mahmud szultán *türbé*-je mellett haladunk el. Kőlépcsőjén hosszuszakállu turbános öreg guggol. Lépteink zajára felneszel, vasbotjával a kövezetre kopog. Az éjjeli őr kopogtatással figyelmezteti a közeledő tolvajt, hogy jó lesz odább állni. Udvariasan köszönt bennünket s aztán eltűnik a közeli dschaki (mecsset) irányában. Tágas nagy térre érünk. A hold finom keskeny kifli formában bukkan elő a házsorok fölött. Sztambul két leghatalmasabb mecssetje között állunk. Jobbra a hat minarettel büszkélkedő *Achmed Szultán*, balra az öreg *Aja Sophia*. Közöttük a Marmarára nyílik kilátás. Megállunk s percekig élvezzük a gyönyörű képet. Isteni csend. Sztambulban nincsen éjjeli élet. Az igazhitű muzulmán napszállta után házába vonul s családjá körében marad. A maihoz hasonló, az éjszakába nyúló összejövetelek még ritkák Sztambulban, bár az európaiaskodó felfogás itt is kezdi már a régi szép szokásokat eltüntetni. Az Aja Sofia mellett lekanyarodva tíz perc alatt a nagy hidhoz értünk. Lélek sem jár rajta. Megállunk a hid közepén, s belebámulunk az éjszakába. A hold keskeny íve valamelyik minaret fölött finomkodik, halvány fénye ezüsttel szórja tele a karcu oszlop csipkézett párkányát. Mindenfelé magas árnyékok, sok száz mecsset körvonala olvad bele a félsötét éjszakába. A hid alatt evező loccsanását hallo. Lenézek: két szerelmes ölelkező alakját látom. A csónakos valami egyhangú török nótát dudol s közönyösen hajtja előre a bársonnyal, szőnyeggel puhára bélelt bárkát.

(Folyt. köv.)

Az északi harctérről: Készül az ebéd.

AZ AMPEZZÓRÓL.

Irta UJFALUSSY AMADIL.

A tiroli dolomitok mesevilágában, az Ampezzóban, a Pustertal déli oldalvölgyében szólnak az ágyuk s a gépfegyverek.

Sajnos, hogy így van! Lelkesedem ugyan csapataink vitézségeért, a hősiesség a föld első erénye, de fájlalom, hogy pusztul az ember és az ampezzói hegyek varázsát, tiszta csendjét, derüs békéjét is véres-jajos kacagással szegi meg Mars hadisten.

Szirttestes hatalmasságok, alantságos, hétköznapi földszinéről egekbe törő, messze magasságokat kémlelő hegyek, hívetek voltam mindenha.

Szeretem a tengerek andantéját is, rigolyás al-legrettóját, ha nem fajul eszelős háborgássá, csaknem Maeterlinck felmagasztosulásával nézegettem hajók fedélzetéről a beláthatatlan viz-síkokba, alföldünk tágas távlatain végigjártatni szememet szintén kedvemre való, de az elsőbbséget mindenekelőtt a hegynek adom.

Akkor érzem a legjobban magamat, ha hüvös, tartózkodó, kevély hegyfejedelmek állanak körülöttem rangosan sorfalat és lábaimnál titokzatos fenyesek terülnek el némabeszélőn, a komoly gondolkodást jelképezőn, higgadtságot parancsolással.

A lombos fa mihamar megmozdul, idegesen zizzen, de a szellő érintésétől reszkető nyirfaerdő mégis megkapó.

Valamikor, valahol nagy, nagy nyirfaerdőn robogott át vonatom. Ólomszinű ködös nap volt, csupa nedves tapadás a levegő és fehéren, elszigetelten villant elő a szürkeségből, melynek mintegy se kezdete, se vége nem volt, a sok világos törzs. Megrezdült valamennyi vékony, hajlós galy, pici szomorú levél. Félősen sutogtak, tartózkodón, húzódózón, mint megannyi magányos, fehér lélek, a mely sugaraságra vágyik a homályból, megnemértettségéből.

Sok mindenre kiterjeszti az ember figyelmét utazás közben. Tartalmas, gaz-

dag szórakozás annak, a ki megértő tud lenni, a — világjárás. Irás, olvasás mellett legfőbb örömöm, mert magafelejtő, idegnyugtató foglalkozás is, a rendetlen ütemű, háborgós élet forgatagában. Jó, ha az ember nem érzi magát, nem érzi száz akarásának félbetöröttségét, vágyainak korlátait, körülmények páncélosságát, eszébe nem jut lelkének sok csinja-binja, meg sok érzésnek, ábrádnak legmélyén való elhantoltsága.

Ugy leköt a nagy, a gyönyörűségben kimeríthetetlen természet, hogy azt sem tudom, mi vagyok, van-e idegem, agysejtem. Csak azt érzem, szép körülöttem minden s én ennek az egybehangzó valaminek, nem tudatosan létező atomjaként élek csupán.

Valóban szép volt körülöttem minden az Ampezzóban is, a mely a Wildbad Innichenhez közel fekvő Toblachtól kezdődik.

Utóbbi igen forgalmas hely. Egymást kergeti a sok járómű, automobil a tükörsíma országúton, mert az Ampezzót nemcsak a vén Európa utazói keresik föl, hanem az Ujvilág kíváncsiskodói is. Hangulattal teljes fordulatai, érdekes változatai odavonzzák az idegent. De olyan is, hogy a pártatlan, hideg szemlélő is kénytelen lelkesedni, nemcsak az egy-kettőre hevülős, tüzetfogó.

S milyen rosszul is esik aztán a megválás egymásik hegytől, a mely a lelkünkbe lopta magát! Csupa bucsu az élet, folytonosan bucsuzunk valamitől, valakitől, de legtöbbször talán az álmoktól... Olyan egy-egy álmom, mint az érzélgős Sorrentóban, csonka falon viruló s hervadó glicinéa...

De a hegyek között nem érintenek úgy ábrándok elpusztulásai, nemes akaródzások letörései. Terhektől megszabadult, pehelykedvű az ember.

Frissen, érdeklődően indultunk is az Ampezzóba. Toblachtól emelkedett utunk a büszke hegyek között a futó, habzó Rienz partján. Alig bírta a két ló a landauert. De azért mihamar megkaptuk a bájos toblachi tavat, majd Landrot a határvidéki erősséggel, amely körül szöszegő taljánok viaskodnak a mi bátrainkkal, Hofer András házájára éhezetséggel.

Beck báró volt osztrák miniszterelnök az északi harctéren, Herberstein gróf altábornagy, Montenuovo herceg (a főudvarmester fia), Wenckheim László gróf, nagyikládi Tischler Elemér dr. zászlós és Dank vezérkari főnök kíséretében.

Üdülőhely is Landro pompás kilátással a hatalmaskodó Monte Cristallo-csoportra, a mely ugy tetszik, mintha egymás mellé sorakoztatott óriás szürkés kristálytömeg volna. A terjedelmes hófoltokon kívül kéklő jégmezők is látszottak rajta fitogtatón.

Landrón tul, két nagy hegy között eredeti hármascucsot pillantottunk meg, a Drei Zinnen. Környékén játszódik le Ompteda, a kiváló német író »Aus grossen Höhen« című tragikus regénye. A legkisebb Zinnét ugyan nehéz megmászni. Ember legyen a talpán, a ki megkísérli, noha ma már csaknem hétköznapi dolog a csucsmászás, nem úgy mint régebben, a mikor a szívós erejű Saussure megbirkózott a Montblanc nehézségeivel s elsőnek lépett galambósz, rangos fejére.

A hogy aztán közelebb értünk a Cristallóhoz, hegybeszegett vízfelület tolult ismét elénk a nyáridőn csaknem kiszáradó, lapos Dürrensee, de a mely ugy mutatott, mint valami tengerszem. Láttam a Chiemseet, meg az azonképpen bajor s gyönyörű Királytavat a Watzmannal és sok másat, a mi gyönyeinkkel, tengerszemeinkkel együtt, de ez a szerényméretű, többet mutató, mintsem megérő Dürrensee, nagyon lekötött, a miben azonban a mintegy kristályjegeces Cristallónak volt hathatós része, a képzeletet mesemondón körülölelő kötömegnek. Schluderbach, az Ampezzo szintén egyik jelentős telepe, kiinduló pont is. Balra vettük onnan utunkat és egyszerre csak megjelent az égen a hátunk mögött teljes nagyságában, mint tündérhon kapitoliuma, a Crodarossa vagy Hohe Geisel rőt sziklahalmaza.

Elénk domborodott a Monte Piano is — szintén heves harcok folynak tájain — meg a recés Cadini. Minden oldalról körülzártak bennünket változó szirtgerincek csipkézett csucsokkal, mintha kőbevéagott, művészi gót diszletek tapadtak volna az egek falaihoz.

Egyik szük völgyből a másikba kanyarodtunk, többnyire emelkedéssel. El-elgondoltam, mekkora lehet a hangtalanság ezekben a

A húszéves Vilmos kir. herceg, Károly István királyi herceg fia, a ki az idén márciusban került ki a bécsujhelyi akadémiából, mint 13-as ulánushadnagy Kratochwill Ferenc kapitány kíséretében a harctérre utazik.

világát tükrözi vissza még a flórájában is. A legszebb, a legüdebb tavak egyike, hatalmas szállója a legválogatósabb kívánalmaknak is megfelelő, háta mögött, jóllehet kissé odább, a fejedelmi Sorrapis hegységgel. Balról meg az Anteleo bukkan elő, egyik oldalán a tónak a Monte Cristallo, melynek szabdalt üstöke mellé kerültünk,

szemben vele a szintén roncsolt Cadini-sorozat, lent a Drei Zinnen összeolvadt gulaformában és több más különféle alakzatu orom, nyereg, sziklahát, hegyfő.

Csolnakban is ültem. Lassudan vitt tova evezősünk a hullámtalan, zöldes vízfelületen. Valami bűvös hatása van reám a tónak is, lágy Undine-karok nyujtókodnak mintegy felém és selymes öleléssel csalogatnak titokzatos mélységek kárhöztaiba.

A dolomitok tavai meg éppenséggel delejesek a költőiesen töredezt sziklák sejtelmes tündérvilágának hamuszín márványtoronyai, bíboros rejtelmek közepett.

Ezekben a kampanilékban nem kong-

Ferenc Salvátor főherceg a minap meglátogatta a váci-úti katonai üdülőtelepet. A főherceg mellett Khuen-Héderváry Károlyné grófné, a magyar Vörös kereszt elnöknője áll.

Gárdonyi felv.

tak imára buzdító, zengzetes harangok, ám mégis megihlettek, akárcsak a legfelségesebb dóm érce.

Vannak a gyermekkorban benyomások, a melyek a későbbi képzetek, vágyak alapjául szolgálnak. Így szerettette meg velem egy egyszerű fénykép, svájci táj, már előre a hegyet, a tavat...

Visszavágyódással bucsuzgattam Missurinától is, a mint tovahaladt kocsink Cortina irányában...

A Cristallo tulsó oldalán — egészen körül kerültek — meg a Tre Croci hágón és kissé lejjebb is, valóban megvesztegető látvány terült elénk.

Széles katlan feküdt alattunk. Köröskörül alacsonyabb és magasabb hegyláncolatok, mértékesebb palélormok, gőgös mestercsucsok sorakoztak egymás mellé és egymás hátára.

Közben leértünk Cortináig az ágaskodó Tofána tövébe. Kis város féle, de szinte meglepő idegenforgalommal. Van égbenyuló kampanilja is — a velenceinek utánzata — szépséges kilátással a dolomitkoszorrura. Közelében, a térség egyik épületében, kiállítás kínálgatja a berakott faremekeket, ezüst filligrándolgokat, csipkéket is, mindmegannyi az Ampezzo ügyes népének keze munkája.

S Cortinában immár ott az ellenség! Ahol máskor vidám, élvező turistacsapatok járnak-kelnek, boldog utazók tekintgetnek szét fürkészőn, »álgyuk ropognak« nyegle jodlirozások helyett csatadal és halálhörgés olvad bele az ózonos alpesi levegőbe.

Cortinától aztán visszakerültünk Schluderbachba. Utunk szédületes magasságban vitt terjedelmes hegyeken át. Nevezetesebb pont volt egy hid. Csaknem kutszerű mélységbe pillantottunk le róla, szük hasadékon, két szikla között.

Majd egészen lejutottunk a Crodarossa alá. Meredek falai közletről is vöröses színváltozatban bontakoztak ki.

Kezdet esthomályba hajlani a délután. Mind szélesebb sötétségek fészkelődtek a völgyekbe, fenyegető mélységekbe. Csak a nyujtózkodó sziklák vakmerőbb csucsainak hegyezett élei ragyogtak a lemenő nap felhők között cikázó sugaraiban. Utóbb azok is elkomorodtak, mire úgy néztek ki a hegyek, mintha ércebe öntötték volna őket, a szellő meg egyre suhogtatta a fenyveseket, a habzó Rienz danázott hozzá kőről-kőre zuhanással.

Vissza-visszajárnak gondolataim a dolomitok kevély hegysegei, recézett sziklái közé, de most, féltő aggodással, megértő részvéttel is, hogy a véreskarmu sárkány, a háboru bontogatja felette szárnyait, ha lobo-gónk diadalmasan leng is a szirtvárak bátyafokain...

Mikor a jó gulyást kiosztják.

JANIK LÁSZLÓ †

Még néhány hete fönt járt nálunk a szerkesztőségben ez a daliás huszár, ez az igazi vörös ördög, a kinek eleme volt a harcok pokla s a ki a háboru kezdete óta ezer veszedelmét élte át ennek a lángban álló, felfordult világnak. Örült a szívünk, hogy épségben látuk ezt a bátor szívű katonát, a ki hősi küzdelem után orosz fogságba esett s az ellenség kezéből, a hol az élete biztos volt, csodás bravurral, szinte hihetetlenül kalandos uton szökött vissza a Kárpátok innenső oldalára, hogy kénytelen tétlenségét újra jó kardjával cserélje föl. És újra harcolt, megsebesült, hazajött meggyógyulni, aztán ismét elment, hogy verekedjék a muszkával és — meghaljon a hazáért.

Olvasóink még jól emlékezhetnek arra az izgalmasan érdekes, pompásan színes, közvetlen hangu leírásra, a melyben orosz fogságból való szökésének történetét mondta el Janik László *A Társaság* hasábjain. Most, a mikor megdöbbenően gyászos elestének első hire borong közöttünk, érezzük, hogy nemcsak a haza vesztette el benne hű fiát, nemcsak bajtársai könnyezik meg benne az igaz barátot, hanem nekünk is gyászolnunk kell egy kedves, jó emberünk elhunytát, a ki őszintén szeretett bennünket s a kinek, úgy érezzük adósai maradtunk.

Óh, mi hiszünk a Gondviselés akaratában, tudjuk, hogy odafönt el volt végezve a Janik László sorsa. Az olyan hősokeket, mint a milyen ő volt, példaadónak szemeli ki az Ég, hogy hogyan kell önfeláldozóan tűrni, szenvedni, meghalni azért a darab földért, a mit hazául adott az Isten nekünk. Nem szállunk pörbe a Végtelennel, megadó hittel nyugszunk meg akaratában s tudjuk, hogy ennek így kellett történnie. De bucsuzni fáj, s a mikor Janik László kedves alakja felé int bánatos lelkünk, úgy szeretnők még egyszer megszorítani a lehanyatló hős hideg kezét. Szeretnők, ha látná azt az egy könnycseppet a szemünkben, a mit nem tudunk, de nem is akarunk eltítkolni, mert nemcsak a fájdalom tüze ég benne, hanem a boldog büszkeség teszi ragyogóvá. (Ky)

MIÉRT REPÜLT KÉT

golyó a multimilliomos Pierpont Morgan széltől is óvott drága testébe? Miért e durva disszonancia a long islandi paradicsom ringató csöndjében? Megmondom, nyájas olvasó. A német lélek halálos komolysággal fogja föl ezt a világháborút. Apáinak vére megteremtette az egységes német birodalmat, a most élő generáció nem ismer szentebb kötelességet, minthogy megvédje örökségét az ellene agyarkodó fél világgal szemben. Ezért usztatta meg a mazuri tavakban Hindenburg az orosz medvét, ezért süllyesztette el a tengeralattjáró a Lusitániát és ezért akarta most egy rajongó német ifju el-süllyeszteni az amerikai tőkét. És tisztelet, becsület a dollárhegyeknek, de ha Uncle Sam municiót gyárt belőle Angliának és Morgan ur kétszáz millióra valót küld belőle a francia kormánynak, épp úgy meg tudom érteni a long islandi merényletet, mint a hogy megértettem az uszó Cunard-palota tragédiáját. Ha igaz az, hogy *business is business*, még igazabb, hogy *nagy dolog a háboru*, a melynek ördögét nem lehet büntetlenül a falra festeni. Most Wilson ur és diplomatái ismét mértföldes jegyzékeket fognak gyártani és haragosan fogják csörgetni a dollárokat. Egy csöppet sem félünk tőle. Elvégre olyan mindegy, hogy az Unio a francia kormánynak ad-e kölcsön milliokat, vagy hadsereget szerel föl rajta ellenünk és egyre megy az is, hogy Angliának szállítja-e a municiót, vagy közvetlenül ránk sütögeti a puskaporát.

*

Minden farsangnak megjön a böjtje. Lám, a mi husimádó, telhetetlen, mindent megfizető Budapestünkre

zsolnai Plossek Gyula huszárcapitány, akit hősi viselkedéseért a hadiékítményes III-ad oszt. katonai érdemkereszttel tüntettek ki és öccse zsolnai Plossek Aladár, huszárszázlós a 2-ik számú huszárezredben.

is rászakadtak a kánikulai hushagyó keddek és nagy-pénteketek. Óh, szent önmegettartóztatás, óh, puritán aszkétaság, eljött a te országod és holnaptól kezdve kétszer egy héten böjtölünk, vagy akarunk, vagy sem, mert muszáj. Mert a pesti ember kemény gyerek, nem hagyja magát és mindent megcsinál, ha — muszáj. Lám, rá-fanyalodott a kukoricakenyérre is, a mikor elfogyott a nullás liszt, lám, hetenkint kétszer le tud mondani a husevérsről is, a mikor nincs hus. Van valami megható báj ebben az engedelmisségben, ebben az alkalmazkodni tudásban. Igaz, vannak kiállhatatlan szőrszálhasogatók, a kik azt mondják: könnyű akkor böjtölni, a mikor üres a kamra és egész komolyan szemére vetik az ifju világvárosnak, hogy könnyelmű, mint egy bonvivant és annyi előrelátás sincs benne, mint egy juhász-bojtárban, a ki pontosan eltalálja, hogy eső lesz, ha a rohadt sarok fölött gyülekeznek a felhők. Ne hallgass ezekre a szigorú morálpredikátorokra, szép Budapestem! Öreg bácsik ezek és okos emberek, a kik, ha tehetik, elrontanak minden mulatságot. Mert irva vagyon: nemcsak kenyérrrel él az ember, hanem mindenféle jóval, mi szem-szájnak ingere. Nem féltetek én téged és szentül meg vagyok róla győződve, hogy ha nem adnak számodra hust a mészárszékekben, elmész a nagy vásárcsarnokba és minden kedden és pénteken olyan kövér libát vásárolsz, hogy megpukkad tőle — a tekintetes tanács.

*

A Nobel-díjat mégis csak kiadták egy francia teknikusnak, a ki valami pompásan világító reflektort találtki. A gall kakas büszkén kukorékol rozoga kerítésén, Nobel ur, az Istenben boldogult, becsületes Nobel bácsi pedig csöndesen — megfordul a sírjában. Szerettem volna ellesni a gondolkodását azoknak, a kik döntöttek a világhírű díj sorsa felett. Szerény fantáziámmal így képzelem el az eszükjárását: A huszadik század a világosság százada, legvilágosabb esztendeje pedig kétségkívül az 1915. év, a mikor is, — mint egykor Diogenes fényes nappal lámpával az igaz embert — ágyuk villanása, gránátok meteorfénye, srappellek tüzerője mellett keresik népek, nemzetek a békét. Mi lenne stilszerűbb ilyenkor, mint Nobel-díjat adni egy csodás reflektornak, a melynek sugara rávilágít a seregek sűrű tömegére. Ebben a sötét áradatban tünt el valahol a tehérruhás Pax, a kit meg kell találni minden áron. Elő hát azzal a gyönyörű reflektorral, keressük az áhított fehérséget. Hogy egy kicsit sokáig tart s hogy közben belefásulunk a vörös szín látásába, — oda se neki. Ez technika s mi éppen a technikát akarjuk kitüntetni. Nobel ur pedig, a derék Nobel bácsi, mondom, csöndesen megfordul a sírjában. Vajjon mit mondana ő, ha még tudna gondolkozni?

ERZSIKÉNEK.*

Irta GYÓNI GÉZA.

Pozsony, 1904.

I.

Halkul a zaj, leszáll az este.
Szivem repes: az álmod hozza!
Szemem lehunyom s felidézlek
Csendben, pihenve, álmodozva . . .

És látlak az akácson uton,
Sorai közt a gyászmenetnek.
Ott láttam arcodat először —
És éreztem, hogy megszeretlek . . .

S minthogyha én temettem volna
A koporsóba minden gondom:
A gyászolók is mosolyogtak,
Napfény játszott a friss sírdombon.

A gyásznének szépséged zengte —
Szivembe' dal felelt reája;
S nagy csendjében a temetőnek
Teérte szállt a pap imája . . .

Az Isten megbocsátja érted,
Hogy örömem volt ott a gyászba' —
S tulvert a hantok bús robajján
Ébredő szivem dobogása . . .

II.

És látlak újra kék ruhádban,
Zölddel futott ház udvarán . . .
Le nem vettem a szemem rólad —
S — te is néztél úgy néha rám . . .

Én gondoltam: mily édes volna
Térden csókolni kis kezéd!
S te is gondolhattál olyasmit,
Hogy: „Szörnyen szerelmes lehet“.

És közben folytak ajkainkról
Borzasztóan közömbös dolgok —
És mégis, mégis, életemben
Akkor voltam igazán boldog!

III.

Ha láttad volna, hogy bámultak
Barátaim: a Gond, a Bánat —
Mikor — az Ég tudná, mióta —
Megint szivből mosolyogni láttak!

S mikor ujjongva, önfeledten
Kiáltottam neved a szélbe, —
Ha láttad volna, hogy futottak!
Mint a pokol — Isten nevére . . .

* A háború nagy poétájának kiadatlan lírai verseiből.

A LEVELEK BESZÉLGETNEK.

— Rajz. —

Irta FLIGL JÓZSEF.

Egyenes Vendel postatiszt utoljára simított végig kissé tisztátalan és tintafoltos kezével az itatópapiroson, mely az íróasztalán feküdt, aztán fürkésző pillantással végignézte a különféle rekeszeket, a melyekben a »poste restante«-levelek szépen sorjában elrendezve voltak. Zsirfoltokkal borított egyenruha-kabátját felcserélte nem kevésbé fénylő civil-kabátjával, puha kalapot tett borzas, szőke fejére és egy halkán elrebegett: »Alázatos szolgálja, főnök ur!«-ral elhagyta a hivatalos helyiséget. A hivatali főnök és a csinos kis barnaszemű leány, a ki a távirat-ablak mögött ült és hamarjában összeadott még egy hosszú sor számjegyet, egy futó pillanatra nagyon, de nagyon barátságosan nézett egymásra. Aztán egyszerre felkeltek a helyükről, közeledtek egymáshoz és — ők ugyanis titokban jegyesek valának. Azután együtt eltávoztak.

Az öreg takarítónő röviddel ezután lecsavarta a gázlángokat, leengedte az ablakredőnyöket és ő is hazament. A királyi postahivatal elhagyott némaságban magára maradt . . .

Mély csend borult a helyiségre. Az utcáról, mely ezidőtájt még nagyon népes volt, szintén nem hatolt be zaj a helyiségbe, mert a lágy hótakaró elnyelte a patkók kopogását és a szánok csilingelését . . .

A közeli templom órája éppen elütötte a tizenkettőt, midőn a többször említett Egyenes ur íróasztala fölött a rekeszekben sajátságos és titokzatos nyugtalan-ság támadt. Halk suttogás és az egyik rekeszből hirtelen az asztalon termett egy vaskos, téglavörös színű levél, melyből fullasztó mosuszillat áradt szét. A mint ott feküdt a tintafoltos itatópapiroson, olyan volt, mint egy nagy, formátlan varangy.

— Hála Istennek, — sóhajtott egy keskeny, aranszegélyű, ibolyakék boríték, a melynek baloldali sarkába alul, ferdén volt a levélbélyeg felragasztva, — hogy megszabadultunk ettől a közönséges perszónától. Igazán nem bírtam volna ki mellette sokáig. Ha meg-gondolom, hogy a bájos Gigi grófnő puha kis kacsója pihent rajtam és hogy kizárólag engem és hozzám hasonlókat használ az ő »poste restante«-levelezéséhez! Szinte rémület fog el, ha elgondolom, milyen közönséges népséggel kell itt napokon át együtt lennünk . . .

Egy ibolyaszínű levél, a mely könnyed peau d'Espagne-illatot árasztott és egy fehérszínű névjegyboríték helyeslőleg bólintott, de egy nagy zsirfoltos, otromba fráter, a kin már ezer lépésnyire meglátszott a proletárnegyedből való származás, megvető oldalpillantással dörögött:

Elesett hőseink

névének megőrkítő díszes emléktáblák templomok vagy középületek falaira, hazai márványból 50 kor.-tól feljebb, közterekre és temetőkre állítandó emlékoszlopok 150 kor.-tól feljebb. Megrendelhetők: „KULATAR“ művészi sírkökiállítás, Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. szám alatt.

— Ugyan, menjen a maga Gigi grófnőjével! Még ha legalább mindig ugyanannak a férfinak írna! Pontosan megfigyeltem a dolgot, mert már két hónap óta fekszem itt ebben a poros postahivatalban. Igazán sajnálom azt a szegény kis leánykát, a ki annyi kedves szót irt fel a széles hátamra. Olyan kedves, kék szeme volt és könnyezett, mikor beleejtett engem abba a sötét, vörös szekrénybe . . .

— Utálatos, a mikor az ilyen fráter szentimentális kezd lenni, — sutogta a heliotropszinü — ezeket az érzélgősségeket is csak az ilyen társadalmi körökben ismerik.

Akkor az én huszárönkéntesem egészen más gyerek, a ki olyan édesen brutális tudott lenni azzal az unalmas fruskával, a ki annyit molesztálta.

Tegnap azt mondta neki, hogy »poste restante« fog irni.

Nagyon mulatságos, a mit irt:

»Ha még egyszer eljössz, beperellek magánlakértés miatt.«

Mit szóltok hozzá? Ez az ember tiszteletet érdemel. Na, az a lány meg lesz lepve, ha holnap reggel eljön értem!

Az ibolyakékszinü halkan felkiáltott a csodálkozástól, de a zsirfoltos mintha csendesen káromkodott volna. De senki sem törődött vele, mert egy széles gyászszegélyü, kis levélke, a mely mostanáig szótlantul, szinte buskomorán állt a sarokban és tartózkodó viselkedésével mód felett fölkelte társai érdeklődését, hirtelen megragadta a szót:

— Most elég sokáig hallgattam a ti együgyü szerelmi történeteket. Nézzetek reám. Én egészen más történetet tudok.

Volt itt egy fiatalember, a ki a szüleivel összetűzött és világgá ment.

És csak néhány

erdőbényei Koós Frigyes tüzérszázós. A háború kezdete óta a harctéren van. Megsebesült a San menti csatákban.

nappal ezelőtt jött vissza a szülővárosába. Mikor a szűk lépcsőn felment abba a lakásba, a hol eltöltötte egész ifjúkorát, hirtelen különös érzés fogta el.

Sajátságos virágillat, élő viaszgyertyák fojtó szaga szorongatni kezdte a lelkét. És a mikor félénken kopogtat, kinyilik az ajtó és a fiu szemben áll négy feketeruhás férfivel, a kik egy koporsót vittek . . .

— Fi donc, micsoda ponyvaregény! — sóhajtott az ibolyakékszinü és még valamit akart mondani, a mikor a közeli templom tornya kongva ütötte el az uj nap első óráját. A zsirfoltos, a mely éppen harcrakészen fölemelkedett, hogy a heliotropszinüre rohanjon, erőtlenségül visszahanyatlott és az ibolyaszínüre bukott, a ki még egy-

szer halkan felsóhajtott és azután mozdulatlanul elterült a helyén.

A gyászszegélyü levél az állványról a mosuszillatu mellé esett, a mely már hosszabb idő óta hasztalanul fáradozott, hogy visszajusson az állványra, a mi azonban nagy terjedelme miatt sehogy sem sikerült neki.

Azután pedig megint mély csend honolt a postahivatalban . . .

*

Az első ember, a ki a rákövetkező reggelen a postahivatalba lépett, a főnök ur volt. Rosszul aludt és nagyon haragudott, a mikor Egyenes Vendel íróasztalán meglátta a nagy rendetlenséget. Mikor a postatiszt végre megjelent, a principális irgalmatlanul összeszidta, annak a határozott állításának pedig, hogy az előző nap estéjén asztalát a legszebb rendben hagyta vissza, nem adott hitelt.

Egyenes Vendel azonban megboszulta magát az igazságtalan korholásért, a feleket ezen a napon egy órával tovább váratta az ablaknál!

Muszka foglyok kolera ellen való beoltása a harctéri foglyokórházban.

Hainiss Elemér dr. felv.

5-ös komáromi tüzértisztek az ezred csikájával az északi harctéren.

Balogh Rudolf harctéri tudósítónk felv.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség. —

Előfizetőinkhöz. A nyári évad beálltával kérjük előfizetőinket, hogy fűrdő- és nyaralóhelyekre való elutazásukról kiadóhivatalunkat idejekorán értesíteni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos utánküldésében fennakadás álljon be. — **Krizantémum.** Kérdéseire levélben válaszoltunk. — **Ambra.** Rémes. Ne folytassa. — **H. H. L.** A bő termésből szívesen válogatunk. — **Piros ruhás hölgy.** A kéreztett primadonna egyike a legtalentumosabb kezdő színésznőknek. — **Nemo kapitány.** Mindig szíves-örömiest vesszük, ha jóbarátaink érdekes harctéri fölvételeket küldenek. — **Dr. B. K.** Széchenyi Alajos gróf Széchenyi Emil gróf országgyűlési képviselő, a Magyar Vörös Kereszt Egyesület főmegbízottjának volt a fia. — **M. E.** Lehet-e igazi barátság férfi és nő között? Miért ne? Elvégre a szerelem a legigazibb barátság. — **Ballada.** Tulságosan sötét színekkel fest. Nem a mi izlésünk szerint való. — **N. N.** Névtelenül küldött kéziratot olvasatlanul a papirkosárba dobunk. — **Hárfa.** Kivánsága teljesül. Mai számunkban ismét közlünk Gyóni Géza *Erzsike dalai*-ból. — **Bánat fája.** Kisebbség igényü lap talán használhatná, de mi annyira el vagyunk halmozva jobbnál-jobb versekkel, hogy azokból is alig győzünk válogatni. — **Nem közölhető versek:** *Vitézek, Dalaim, Fecskemadár . . . , Hit, A szigeten, Fekete felhő, Gyermejkjáték.* — **P. grófnő.** Jönni fog.

Urmánczy Nándorné **Szakácskönyve** az uri világ izlése. . . .

A könyv ára kötve 3 kor. 60 fillér. A szerző könyvének tiszta jövedelmét a háboru árvái felségítésére fordítja.

Eltér minden eddigi sablonos rendszertől. A mai viszonyokhoz alkalmazkodik. Közel 500 eredeti, praktikus étel receptjét maga próbálta ki és a ki utána csinálja, biztosra mehet. Főszempontjai: takarékos-ság, izletesség, egészség. Kiállítása igazán művészi: címfődelét *Glatter Gyula* festőművész rajzolta. ** Megrendelhető: **A Társaság** kiadóhivatalánál, Budapest, Ritz-szálló.

OLVASÓINKHOZ.

Most, a mikor második évfolyamának derekára ér lapunk, az első szó ismét a köszöneté legyen mindazoknak, a kik barátai lettek *A Társaság*-nak és a nehéz viszonyok között is jó szívvvel karolták föl ügyét. Előfizetőink és olvasóink kedves táborának új programot adnunk fölöslegesen; haladunk a megkezdett uton lankadatlan erővel, lelkes ambícióval, soha szem elől nem tévesztve közönségünk iránt tartozó kötelességünket: hétről-hétre méltóbbá lenni kitüntető bizalmára.

A Társaság szövegrészének nivóját minden számmal emelni igyekezünk; iróink névsora egyre bővül, melyben egyre kitünőbb nevekkal találkozhatik az olvasó. Az új félévben eredeti magyar regény közlését kezdjük meg *Lázár* István tollából, a kinek bibliai tárgyú regényei kedves ismerősei az intelligens olvasóközönségnek. *A Ruth* méltóan fog sorakozni a szerző eddig megjelent e fajta értékes művei mellé.

Illusztráció tekintetében eddig is olyan eredményt mutathatunk föl, a melyre dicsekvés nélkül is büszkék lehetünk. Az elmúlt félévben közel nyolcszáz harctéri fölvételt közöltünk, melyek közül akárhány szenzációs akadt, de valamennyi valódi harctéri fotográfia volt, melyeknek javarészt lapunk fronton tartózkodó barátaitól, első kézből kaptuk. Nem gyárilag készült, spekulációra szánt fölvételek ezek, hanem kedves ajándék valamennyi: társaságbeli emberek ajándéka *A Társaság*-nak és olvasóinak. Híveink jóindulata biztosít róla, hogy, a míg a háboru tart, minél több és minél szebb ilyen fölvétellel kedveskedhessünk.

Kérjük *A Társaság* minden előfizetőjét és olvasóját, hogy lapunkat jóakaratu támogatásával továbbra is kitüntetni sziveskedjenek.

A Társaság előfizetési ára egész évre 18 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld.

A kiadóhivatal.

Egy belovagolt, nemes fajló eladó.

Felvilágosítást kiadóhivatalunk ad.

Felelős szerkesztő: DOBAY ISTVÁN.

Távollétében a szerkesztésért felel: NÁDASDI BAÁN ACHILLES. Laptulajdonos: DOBAY ISTVÁN és SZÉNÁSY SÁNDOR DR.

BRACHFELD F.

Ő cs. és apost. kir. felsége kamarai szállítója
Csász. és kir. udvari szállító

Tábori fehéreneműek és esőkabátok.

Féregóvó selyemíngék és alsóruházat.

Nyári íngék és harisnyák.

Uri nyári ruházat mérték után.

Budapest, Dorottya-u. 1. Gizella-tér sarok.

Horváth és Halász női gyászruha-készítő vállalat Budapest, IV., Váci-utca 26. szám alatt (Párisi-utca sarok). Gyászruhák négy óra alatt készítettnek. Telefon 8-61.

A lengyel légió parancsnoka és vezérkara. A lengyel légió tagjai esküt tesznek.

A Kárpátok legtetjén: Balról-jobbra: Lipthay Gyula, Orsich Nándor gróf és Bezerédj Andor huszártisztek. Valamennyit kitüntették.

Képek a Drina mellől:

1. Tüzérségi állás. 2. Élelmet szállító trén. 3. Vasuti pályatestet javító munkások.

báró Szepessy-Szokoll alezredes felv.

Zsákmány a harctéren. Ahsbahs Tassilo huszárkapitány.

A Ritz az előkelő társaság szállója.

HUBERT J. E.

GENTRY CLUB

kapható minden nagyobb üzletben

ELSŐ MAGYAR
PEZSGŐ-GYÁR
POZSONYBAN

Alapított 1825-ben

Vérszegényeknek és lábbadozóknak KRIEGNER-féle

Tokaji China-vasbor

a legjobb! — Kapható minden gyógy-
szertárban 6 kor. és 3 korona 20 fillérért.

ERDÉLYI

CSÁSZ. ÉS KIR. UDV. FÉNYKÉPÉSZ
BUDAPEST, IV., SEMMELWEIS-U. 2.